

פרשת ויקרא
כניסת השבת: 18:35
צאת השבת: 19:35
רבנו תם: 20:13
אופק ת"א
ג' ניסן התש"פ



"עטרת מרדכי אליהו" בית תורה וחסד

בית מדרש יום וחצות לילה, לימוד משניות והזוהר הקדוש לעילוי נשמת הנפטרים, ובית תמחוי לנזקקים על שם ולעילוי נשמת מו"ר מרן הראש"ל צ' המקובל האלקי הגה"צ הרב מרדכי אליהו זצוק"ל זיע"א ולעילוי נשמת הצדיקים הקדושים: רבי יעקב רבי ישראל רבי מאיר ורבי אלעזר למשפחת אביהצירא זיע"א וע"נ הנאזנים הצדיקים: מרן הראש"ל צ' הרב עובדיה יוסף זמ"ר הרב יורם מיכאל אברנ"ל זצוק"ל זיע"א



פרשת השבוע
חגורת חרן
הראש"ל זיע"א

איסור הקרבת שאור ודבש בכל שהוא

"כי כל שאר וכל דבש לא תקטירו ממנו אשה לה" (ב', י"א)

בכל יום אנו אומרים שלוש פעמים בתפילה את פיטום הקטורת, ושם אנו אומרים: "אילו היה נותן בה קורטוב של דבש אין אדם יכול לעמוד בה מפני ריחה. ולמה אין מערבין בה דבש? מפני שהתורה אמרה כי כל 'שאור וכל דבש' וכו'. לכאורה שאלת הגמרא ותשובתה אינן מובנות: הרי ברור שהתורה היא שאסרה לערב דבש בקטורת!

צריך לומר שחידוש הגמרא הוא שאין מערבים בקטורת אפילו קורטוב של דבש, כלומר: אפילו טיפה כלשהי. זהו חידוש, שכן אפשר היה לחשוב שכיון ששיעור אכילה הוא בכזית, אם כן גם תערובת הקטורת לא תיאסר אלא בכמות שיש בה כדי אכילה וטעימה, דהיינו בכזית; ועל זה משמיעה לנו הגמרא, שהתורה אסרה תערובת של דבש אפילו בכל שהוא.

מעין זה מצאנו גם בדו-שיח שבין הקב"ה לאדם הראשון אחרי חטאו. הקב"ה שאל (בראשית ג', י"א): "המן העץ אשר צויתך לבלתי אכול ממנו אכלת?", והאדם עונה: "אכלתי ואוכל" (ראה מדרש תלפיות ערך אדם הראשון וראה בראשית רבה פרשה י"ט אות י"ב ובפ"י ידי משה שם) – כלומר: אכלתי פחות מכזית, ולאחר ארבע דקות אכלתי עוד פעם, הרי שהאכילות אינן מצטרפות זו עם זו. על כך אמר לו הקב"ה: אמרת לך (שם ב', י"ז): "ומעץ הדעת טוב ורע לא תאכל" – אפילו כלשהו אסרתי.

ה"ראשית" בחינוך הילדים

"קרבן ראשית תקריבו אתם לה" (ב', י"ב)

מקרבן הביכורים, קרבן הראשית, אנו למדים לעניין חינוך הילדים. גם הילדים נקראים "ראשית". כאשר באים לחנכם יש לפנק אותם במאכלים שמנים ומתוקים, כדוגמת פירות הביכורים המתוקים, וזאת כדי למשוך את ליבם ללימוד תורה, להתפלל בבית הכנסת, לקרוא התלים ביחברת התלים וכו'.

הביכורים באים מהפירות ש"נשתבחה בהם ארץ ישראל" - טוב לשבח את הילדים על מעשיהם הטובים. אבל כאשר הילד גדל, אין צורך להביא לו דברים מתוקים כדי למשוך אותו לבוא. הוא כבר צריך לעמוד בכוחות עצמו, להתעורר ולבוא מעצמו אל לימוד התורה ולתפילה.

התנהגות אמיתית של נשיא

"אשר נשיא יחטא ועשה אחת מכל מצות ה' אלקי אשר לא תעשנה בשגגה ואשם. או הודע אלקי חטאתו אשר חטא בה והביא את קרבנו שעיר עיזים זכר תמים" (ד', כ"ב-כ"ג)

"אשר נשיא יחטא" - לשון 'אשרי', אשרי הדור שהנשיא שלו נותן לב להביא כפרה על שגגתו, קל וחומר שמתחרט על זדונותיו" (רש"י עפ"י תורת כהנים ד', ק"יז)

דרך העולם היא, שהנשיא מורס מהעם. אין מי שיכול להעיר לו מאומה, ואף הוא בצמצו אינו ממחר להודות על שגגותיו, וכל שכן על זדונותיו. תמיד הוא מצליח למצוא תירוצים להצדיק את מעשיו. אך התורה מלמדת אותנו, כי נשיא אמיתי הוא תלמיד חכם גדול היודע גם להודות על טעויותיו. אם באו והודיעו לו שעשה מעשה שלא כהוגן, הרי הוא מביע חרטה על הדברים, וזו היא מעלה משובחת וטובה. גם **דוד המלך ע"ה** היה לסמל ולמופת להנהגה זו. בשעה שהיה יוצא למלחמה היה נוהג להתייעץ עם יועציו וגם עם הסנהדרין. למרות שהיה מלך, ויכול היה להחליט בעצמו על מהלכיו המדיניים, הוא ראה לנכון לשתף גם אותם בעניין, ובזכות זאת זכה להצלח בכל דרכיו ובכל מלחמותיו. זהו מה שאמר דוד המלך (תהילים ל"ב, ה'): "אמרת י אודה עלי פעשעי – אני מודה ומתחרט על פעשעי, ולכן: "ואתה תשא עוונתי". מכאן מוסר השכל לראשי הציבור, המתקשים לחזור בהם מדרכם הרעה... (דברי מרדכי")



תנא דבי אליהו
חידושים בפרשה
מבית מדרשו

הנהגות שנהג בהם מרן הרב מרדכי אליהו זצוק"ל בפסח -

מרן הרב זצוק"ל היה מדגיש בפני שומעי לקחו ואומר:

"אין לזלזל בחומרות בפסח ועל כל אחד להמשיך במנהג אבותיו".

חמץ

- כשאדם אוכל **חמץ שלושים יום קודם הפסח** יכוון שהוא מתכוון לקיים ביעור חמץ אליבא דהרמב"ם (ע"י שו"ת מאמר מרדכי ח"א סי' ח"י).
- כל יום **אחרי התפילה** הנהיג מרן הרב ללמוד ב' הלכות מהספר בא"ח (עפ"י תנא דבי אליהו: "כל השנה הלכות בכל יום" וכו'). ביום פורים דמוקפים - שהוא שלושים יום קודם הפסח - היו מתחילים ל**למוד בהלכות פסח** (כה"ח תכ"ט ס"ק ה)
- כל מה שהיה ע"י **השולחן** בשעת האכילה במשך השנה (כגון: ברכונים, מלחיות וכו') - מכרם במכירת חמץ.
- **דברים שיש בהם ריח** כגון: סבון, שמפו, בושם, דאודורנט וכדו' הקפיד להשתמש בדברים הכשרים לפסח (עפ"י החזו"א והגר"א, שסיכה כשתייה).
- **תרופה** שהיתה עטופה בקפסולה שאינה כשרה לפסח, ואין כדוגמתה כשירה לפסח, היה מורה לעוטפה בקפסולה הכשירה לפסח (שלא תהיה הנאת החיך מדבר שאינו כשר לפסח).
- דעת מרן הרב זצוק"ל היתה ש**זכויות של היום בולעת ולא פולטת** (וכיום נשתנו דיני הזכויות מבעבר כיוון שמשתמשים בה גם בכלי ראשון), ולכן לא היה משתמש בשום מקרה בזכויות של חמץ בפסח (ע"י מאמר מרדכי 'למועדים ולימים' פ"ה סעי' נ"ב).

מצה עשירה

- מצה עשירה ועוגיות של מצה עשירה (כגון: **עוגיות פפושדו** וכדו' שמיצרות במפעלים), הורה לשואלים **שדינם כחמץ**, ונהג לומר שטוב להיזהר מלקנות מחברות כאלה במשך כל השנה כולה כיוון שיש בזה מסייע ביד מחטאי הרבים (וזכה לראות שאותם אלו שהכשירו חזרו בהם ואסרו את אכילתם כליל באופן תעשייתי). וכלשון הרמב"ם (חמץ ומצה פ"ה ה"ב) על לישא במי פירות וכיו"ב: "והוא שלא יתערב בהן שום מים בעולם, ואם נתערב בהן מים כל שהוא הרי אלו מחמיצין."

בדיקת חמץ

- מיד אחר תפילת ערבית חזר לביתו והתחיל בבדיקת חמץ (ע"י סי' תל"א).
- בשעת הבדיקה לא היה מכבה את האור בבית.

מקומות ואופני הבדיקה

- הילדים הקטנים שבבית (נכדים) היו **מחביאים את עשרת הפתיתים של החמץ** (ע"י פע"ח שכי"א פ"ה)
- הקפיד **שירשמו** היכן החביאו את הפתיתים כדי שלא ישכחו בשעת בדיקת חמץ.
- את הפתיתים הניחו **בתוך נייר סגור** ובתוך ניילון כדי שלא יתפזרו חתיכות מהחמץ במקומות נקיים.
- בשעת הבדיקה היה נותן ביד הילדים הקטנים פנסים כדי שירגישו שותפים בבדיקה.
- את הבית בדק **באופן יסודי** ביותר במשך כמה וכמה שעות, גם בעת זקנותו, ואעפ"י שהדבר היה דורש ממנו כוחות רבים.
- את **המגירות בבית הכנסת** היה בודק כמה ימים קודם הפסח, אך לא היה בודק לאור הנר כיוון שמספיק לבדוק לאור הנר רק במקום אחד, ואעפ"י שהיו אנשים שאחירותם היתה על המשרד והרכב היה מוודא שהנקיון והבדיקה נעשו כראוי.

(נכתב ונערך ע"י נכד הרב מותוך הגדה של פסח 'אביהם של ישראל')

המשך בעמוד השני-



הנהגות שנהג בהם מרן הרב מרדכי אליהו זצוק"ל בפסח -

מקומות ואופני הבדיקה (המשך)

- **מקומות שלא היה מכניס שם חמץ מעולם**, כגון: תיק הטלית והתפילין, לא היה בודקם. כמו"כ לא בדק מעל הארונות והספריות כיוון שאין דרך להכניס לשם חמץ.
- אמנם במקום שילדים קטנים יכולים להגיע, כגון: תחילת המדפים, היה בודקם.
- מרן הרב בדק את **ארונות הבגדים**.
- ספר שהיה מסופק אם השתמש לידו בחמץ היה עובר דף דף ובודקו (במשך כל השנה היה מקפיד לא לאכול ליד ספרים כדי שלא יכנסו לחשש שיש בהם חמץ).
- **את החריצים שהיו בשיש שבמטבח** ובכל מקום היה סותם עם סיליקון או עם גבס (כדי שיהיה חמץ קבור).
- בשעת הבדיקה **לא היה מפסיק בדבור** אפילו לצורך, ולשם כך היה מסכם עם מי שסייע לו בבדיקה שסימנים מסוימים יהיה כוונתם לדברים מסוימים, כגון: לשאול את הרבנית תחיי על דברים מסוימים.

ביעור חמץ

- את החמץ היה מבער בעצמו ולא עי"י שליח.
- את הנוסח של "כל חמירא" וכו' (שבבילה, לאחר הבדיקה, וביום לאחר הביעור) אמר **גם פעם אחת בלשון הקודש** כדי שיהיה ברור לכולם (רמ"א תלי"ד סעי' ב').

מכירת חמץ

- השתדל לא למכור חמץ גמור (בי"ח סי' תמ"ח).
- בשעת המכירה הקפיד לעשות את כל **סוגי הקניינים** (כמו שמופיע בקצושי"ע להגר"ש גאנצפריד עמ' 431, ועיי' שו"ת מהרש"ם ח"ב סי' רכ"ג).
- את **כלי החמץ** לא היה מטביל במוצאי פסח (כיוון שהמכירה לגוי היא רק של החמץ הבלוע בכלים ולא את הכלים עצמם) (דרכי תשובה סי' ק"כ ס"ק ד').
- את החמץ קנה בחזרה מהגוי מיד במוצאי הפסח.
- לכנרי שקנה את החמץ נתן מתנה לאחר החג.
- כשנתמנה לרב ראשי דאג ששר האוצר יקנה לו באופן חוקי את כל החמץ של המדינה כדי שיוכל למוכרו, ודעתו הייתה שרב שמוכר חמץ צריך שגם לו יהיה חמץ למכור.

(נכתב ונערך ע"י נכד הרב מתוך הגדה של פסח אביהם של ישראל) המשך בשבוע הבא בס"ד



שידוך הבא לידך – אל תחמיצנו

הרב אליהו ע"ה היה רגיל בכל ערב פסח לאפות מצות בבוכרים. בדרך כלל אל המקום שבו היה אופה הרב היו מתקבצים אנשים שונים, כדי להיות עם הרב בשעת האפייה, להיות קרובים אליו ולזכות בברכתו. אני אהבתי להיות שם, להסתכל על הרב בשעת מעשה ולהתבשם מהאור שהיה מפזר. כי זאת לדעת, עם כל זה שהרב היה מקפיד מאוד על ההלכות, הוא עשה הכול בשמחה עצומה. תוך כדי האפייה היה שר ומדבר את האנשים מסביבו לשיר ולשמוח.

לפתע היה רגע שהרגשתי שאני יכול לגשת אל הרב ולבקש ממנו ברכה. שנים רבות אני מנסה לחתן את בתי, הצער שלה ושלנו גדול, ואנחנו לא רואים ברכה. היא נפגשת שוב ושוב, וחוננה אין. הרב בדיוק שפך את המים לתוך הקמח, ותוך כדי מעשה הוא השיב לי: לך תבדוק את המזוזות. לא הבנתי מדוע הרב אומר לי לבדוק מזוזות, הרי רק עכשיו נכנסנו לבית חדש ושמונו מזוזות חדשות. בתחילה לא רציתי לבדוק, חשבתי שאולי יש כאן טעות. אבל העזתי ושאלתי שוב את הרב, והוא אמר שלמרות שהמזוזות חדשות, צריך לבדוק אותן.

בדקתי מזוזה אחר מזוזה, וכולן היו כחדשות, אבל כשהגעתי למזוזה של פתח הבית גיליתי שבית המזוזה מלא מים והמזוזה נפסלה לגמרי. נזכרתי שהבאנו חברה שתנקה את הבית, והתברר שכאשר הם שטפו את הקירות נכנסו מים לבית המזוזה. המזוזה הייתה פסולה לגמרי. נרעדתי כולי, החלפתי את המזוזה וחדושיים אחר כך זכינו ובתנו נישאה לבחיר ליבה.

טקס סיומים לילדים

סיפר הרב יואל סעידי: בכל שנה הרב זצ"ל היה מסיים מסכת בערב פסח ודואג שיהיו עוגיות מזונות כשרות לפסח בשיעור כזית, כדי שיהיו השומעים ויזכו במצווה. שנה אחת, בעודי ילד צעיר, למדתי מסכת. בערב פסח, במהלך התפילה, שאל אבי את הגבאי הנאמן שלום קאנוניאן אם אוכל לסיים גם כן מסכת. שלום אמר שאי אפשר, כי זה יום קצר ועמוס וזה טורח ציבור. אבא קיבל זאת בהבנה והמשיך בתפילה.

מיד בסוף התפילה שלום קרא לאבי ושאל איפה הילד שסיים. שאלתי איך קרה הדבר, הרי זה טורח ציבור, והוא השיב: שאלתי את הרב, והרב אמר שישב לידו ויסיים מיד אחריו.

וכך הרב סיים את הגמרא שלמד וביקש שאסיים גם כן. הרב גם שאל כמה שאלות במסכת שלמדתי כעין בוחן, וכאשר התבלבלתי מרוב התרגשות המעמד הרב עזר לי להשיב על התשובות תוך כדי שהוא נותן לי הרגשה שאני שולט בחומר הנלמד.

כשגדלתי עברתי ללמוד גם גמרא ולסיים. אבל מאז בכל שנה בערב פסח לא היה רק סיום אחד, אלא "טקס סיומים" של ילדי בית הכנסת. מיותר לציין שמאז אני מסיים מסכת בכל שנה, בלי נדר. (מתוך "אביהם של ישראל על התורה")

היום! יותר מתמיד

דואגים לאחרים וצוברים זכויות

"קמחא דפסחא"

בתמיכה במשפחות של תלמידי חכמים העוסקים בתורה יומם ולילה ובמשפחות רווחה נזקקות.

- כל איש כאשר יקנו ליבו -

ניתן להניח את כספי הצדקה בקופה המוגנת/מכשיר קהילות שבחצר בית המדרש בכל שעות היממה

לתרומה בכרטיס אשראי: 054-4477562, 08-9397933
העברה בנקאית: בנק פאגי. סניף 174. מס' חן- 54173

לעמותה ניהול תקין וסעיף 46 לפטור ממס במקור.

ניתן לזכות **בפדיון נפש** בשיבת המקובלים "בית אל" שבירושלים

וחלוקת "קמחא דפסחא" לנצרכים בתרומה חד פעמית בסך 360 ש"ח

זכות התורה הקדושה וזכות מרן הצדיק הרב מרדכי אליהו זיע"א וכל הצדיקים זיע"א יגנו בעדכם ועל כל ביתכם אלף המגן.

בברכת "והסירותי המחלה מקירבך" פסח כשר ושמח

רוצים להקדיש יום ולילה של לימוד תורה בבית מדרשנו או ארוחה חמה יומית לנזקקים ל: ברכה, הצלחה, רפואה שלמה, דיווג הגון או לעילוי נשמת?
פנו ל: בית תורה וחסד - "עטרת מרדכי אליהו" רחוב הרב זכריה מדאר 31 רחובות.
ateretme@gmail.com | 08-9397933 | 054-4477562

העלון מוקדש לעילוי נשמת:

רחמים בן שמואל, מרדכי בן מרקו, מרים בת דורה, מסעוד בן סעדיה, שלום עטאולה בן שמעון, אסתר בת כמיסה, שמחה סימי בת חנינה ויוסף,